

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Наукометрія та науково-організаційна діяльність»

ЮНЕСКО з наукової освіти
Свириденко Денис Борисович,
доктор філософських наук,
професор
denis_sviridenko@ukr.net

I. Основна мета дисципліни

«Наукометрія та науково-організаційна діяльність» є формування у аспірантів знань про наукометрію як складову забезпечення результативності їх науково-дослідної діяльності та формування практичних умінь та навичок використання наукометричних інструментів, а також розвиток умінь щодо здійснення науково-організаційної діяльності відповідно до діючих у системі підготовки аспірантів нормативних актів.

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців

Спеціальність 101 Екологія, освітньо-науковий ступінь: доктор філософії,
ЗН.04
цикл дисциплін загальнонаукової підготовки

III. Програмні результати навчання

РН01. Глибоко розуміти концептуальні принципи та методологію природничих наук, формулювати і перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного комп'ютерного моделювання з метою розв'язання значущих наукових та науково-прикладних проблем екології. та/або

РН02. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН03. Вільно презентувати та обговорювати державною та іноземною мовами з дотриманням норм академічної етики результати досліджень, наукові та прикладні проблеми з екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних вітчизняних та міжнародних наукових виданнях

IV. Короткий зміст дисципліни

Змістовий модель 1: Наукометрія як галузь знань. Наукометричні форми впровадження результатів дослідження

Тема 1: Становлення наукометрії як галузі знань

Тема 2: Роль наукометрії у науково-дослідницькій діяльності аспірантів

Тема 3: Евристичний потенціал та недоліки наукометрії

Змістовий модуль 2: Наукометричні бази даних

Тема 1: Особливості та практичні можливості наукометричної бази Google Scholar

Тема 2: Мультидисциплінарна наукометрична база даних Scopus

Тема 3: Мультидисциплінарна наукометрична база даних Web of Science

Змістовий модуль 3: Вітчизняний вимір наукометрії у дослідницькій діяльності аспірантів

Тема 1: Наукометричні показники української науки

Тема 2: Український індекс наукового цитування (УІНЦ)

Тема 3: Бібліометрика української науки

Змістовий модуль 4: Науково-організаційна діяльність в контексті проведення наукового дослідження та захисту кваліфікаційної наукової роботи на здобуття наукового ступеня доктора філософії

Тема 1: Науково та науково-технічна діяльність в Україні: нормативно-правовий аспект

Тема 2: Науково-організаційна діяльність як технологія спрямована на забезпечення та координацію наукової, науково-технічної та науково-педагогічної діяльності: структура, функції, види, етапи

Тема 3: Наукова інформація та дослідно-експериментальна перевірка: пошук, накопичення, обробка даних

Тема 4: Обробка та оформлення результатів дослідження третього (освітньо-наукового) рівня доктора філософії

Тема 5: Підготовка до захисту дисертації третього (освітньо-наукового) рівня доктора філософії: вимоги, етапи, процедури

Тема 6: Процедура захисту дисертації

V. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання дисципліни

Кафедра ЮНЕСКО з наукової освіти соціально-правового факультету НПУ імені М.П. Драгоманова
професор Свириденко Денис Борисович, доктор філософських наук, завідувач кафедри ЮНЕСКО з наукової освіти

VI. Обсяги навчального навантаження та терміни викладання дисципліни

На вивчення дисципліни відводиться 120 годин (4 кредити ЄКТС), з яких:
лекційних –30 год., практичні –25 год., самостійної роботи – 65 год.
Дисципліна викладається у III-IV семестрах.

VII. Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в НПУ імені М.П. Драгоманова.

VIII. Правила дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних обставин (хвороба, міжнародна та національна мобільність) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком за погодженням із викладачем.

IX. Основні інформаційні джерела для вивчення дисципліни

1. Martín-Martín, A., Thelwall, M., Orduna-Malea, E. et al. (2021). Google Scholar, Microsoft Academic, Scopus, Dimensions, Web of Science, and OpenCitations' COCI: a multidisciplinary comparison of coverage via citations. *Scientometrics*, 126, 871–906. <https://doi.org/10.1007/s11192-020-03690-4>
2. Thangamani T., Palaniappan M., Vinothkumar C. (2018) A Bibliometric Analysis of the Journal “Scientometrics” (2008-2017): A Study based on Web of Science. *International Journal of Next Generation Library and Technologies*, Volume 4, Issue 2, pp. 1-15.
3. Verma, M. K., Sinha, M. K., and Shukla, R. (2021) Analysing Publishing Trends in Information and Communication Technology Literature Output Using Scopus Database: a Scientometrics Analysis. *World Digital Libraries - An international journal*, vol. 14, no. 1, pp. 1-21.
4. Назаровець С., Борисова Т. Відкритий доступ до наукових цитувань. Практичний посібник: [препринт]. К.: ДНТБ України, 2019. 33 с. <https://doi.org/10.5281/zenodo.2553994>
5. Спірін О., Іванова С., Яцишин А. (2020). Модель використання відкритих електронних науково-освітніх систем для розвитку інформаційно-дослідницької компетентності наукових і науково-педагогічних працівників. *Information Technologies and Learning Tools*, 77(3):302-323.
6. Топольник Я. В. *Система інформаційно-комунікаційної підтримки наукових досліджень майбутніх магістрів і докторів філософії в галузі освіти* : дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук за спеціальністю 13.00.10 „Інформаційно-комунікаційні технології в освіті” / Яна Володимирівна Топольник ; наук. кер. Л. Г. Гаврілова; Державний заклад „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”. Слов'янськ, 2019. 635 с.
7. Черномаз О., Акбаш К. (2019). Аналіз факторів впливу на індекс хірша за базою Scopus для українських вишів. *Наукові записки молодих вчених*. Вип. 4. Режим доступу: <https://phm.cuspu.edu.ua/ojs/index.php/SNYS/article/view/1664>

X. Система оцінювання

Поточний контроль: усна форма: індивідуальне та фронтальне опитування, ділова гра, співбесіда, колоквиум;
письмова форма: модульне письмове тестування, контрольна робота; реферат, підсумкове письмове тестування.
Підсумковий контроль: залік у IV семестрі.

